

Årsbudsjett 2023 - Økonomiplan 2024-2026

Utvalg	Utvalgssaksnr.	Møtedato
Hovedutvalg for helse og omsorg	2022/14	15.11.2022
Hovedutvalg for oppvekst og kultur	2022/14	17.11.2022
Hovedutvalg kommunalteknikk og arealplanlegging	2022/48	17.11.2022
Hovedutvalget for landbruk og utmark	2022/46	16.11.2022
Ungdomsrådet		
Eldrerådet		
Rådet for personer med nedsatt funksjonsevne	2022/3	22.11.2022
Formannskapet	2022/35	23.11.2022
Kommunestyret		14.12.2022

Vedlegg

- 1 Årsbudsjett 2023 - økonomiplan 2023-2026
- 2 Budsjett kontrollutvalget 2023
- 3 Saksutskrift - Sak Åm-51-22 Budsjett for kontroll- og revisjonsarbeidet 2023
- 4 Vedtak Åmot kirkelige fellesråd - forslag til budsjett 2023
- 5 Budsjettbrev 2023 fra Åmot kirkelige fellesråd
- 6 Budsjett Åmot kirkelige fellesråd 2023
- 7 Årsbudsjett 2023 - økonomiplan 2023-2026 - presentasjon for kommunestyret 9.11.2022

Kommunedirektørens forslag til innstilling/vedtak:

De hovedprioritering og mål som ligger til grunn i kommuneplanens handlingsdel, og som er videreført i økonomiplan 2023-2026, vedtas som retningsgivende for kommunens ressursbruk og prioriteringer.

Driftsramme

1. Driftsbudsjettet for 2023 vedtas som vist i bevilgningsoversikt drift (1A) og sum bevilgninger drift (1B) slik de fremkommer i kapittel 2.8
2. Det opprettes en ny organisatorisk enhet fra 1.1.2023 – inkludering og bosetting. Enheten organiseres under Sektor for oppvekst. I vedlagte budsjett ligger rammene for denne virksomheten under Kommunedirektør og stab. Administrasjonen gis fullmakt til å flytte den økonomiske rammen til enheten fra Kommunedirektør og stab til Sektor for oppvekst.
3. Kommunedirektøren gis fullmakt til å foreta korrigeringer av korrekturmessig art i dokumentet samt avstemme årsbudsjett 2023 for mindre tekniske korrigeringer.

Investeringsrammer

Investeringsbudsjettet for 2023 vedtas som vist i Bevilgningsoversikter investering (2A) og Bevilgningsoversikter investering (2B), slik de fremkommer i kapittel. 2.8.

Inntekts- og formuesskatt

For inntektsåret 2023 legges til grunn det maksimale skatteøret som Stortinget vedtar.

Eiendomsskatt

- For eiendomsskatteåret 2023 skal det skrives ut eiendomsskatt på faste eiendommer i hele kommunen, jfr. eiendomsskatteloven (esktl.) § 3 a.
- Skatt skrives ut på det særskilte skattegrunnlaget fra tidligere verk og bruk redusert med fem syvendedeler i 2023 (overgangsregel til esktl. §§ 3 og 4 første ledd første pkt.).
- Ved utskrivning av eiendomsskatt på boliger skal Skatteetatens formuesgrunnlag benyttes (esktl. § 8 C-1).
- Den alminnelige eiendomsskattesatsen for skatteåret 2023 settes til 7,0 promille (esktl. § 11 første ledd). Skattesats på det særskilte skattegrunnlaget settes til 7,0 promille.
- Skattesats for boligeiendommer og fritidseiendommer settes til 4,0 promille (esktl. §§ 11 første ledd og 12 bokstav a).
- Eiendomsskatten blir skrevet ut fleksibelt med 1, 3, 6 eller 12 terminer (esktl. § 25 første ledd).

Låneopptak

- Åmot kommune tar opp inntil kr. 19 845 000,- i lån til finansiering av investeringer jf. Kommunelovens § 15-15 første ledd.
- Åmot kommune tar opp kr 3 000 000,- i lån til videre utlån (startlån)

Avgifter, gebyrer og egenbetalingsordninger

1. Gebyrer, avgifter og brukerbetalinger fastsettes ut fra de til enhver tid gjeldende lover, forskrifter og retningslinjer. Betalingssatsene for kommunale tjenester i 2023 fastsettes i henhold til vedlagte gebyrregulativ i Åmot kommune.
2. Dersom gebyr eller brukerbetaling ikke er fastsatt i vedlegg kan prisen reguleres med inntil konsumprisindeksens totalindeks på 6,9 %.

3. Selvkostgraden er 100 % for alle gebyrområder innen vann, avløp, renovasjon, septikrenovasjon, slam-behandlingsanlegg, skolefritidsordningen, byggesaker, private planer oppmåling og eierseksjonering.

Ubrukte investeringsmidler

Ubrukte investeringsmidler fra 2022 vedtas overført for bruk i 2023 for enkelte vedtatte, igangsatte og ikke igangsatte prosjekter.

Hovedutvalg for helse og omsorgs behandling i møte 15.11.2022:

Arne Hansen, Arbeiderpartiet la frem følgende tilleggskommentarer til kommunaldirektørens forslag til omstillingstiltakene for Helse og velferd for Budsjett 2023 og økonomiplanperioden:

Tiltak 16:

Prosjektet «Fremoverlent sammen» skal i 2023 blant annet se på hvordan tjenestene våre skal innrettes frem mot 2040. Dette innebærer både sykehjemsplasser, omsorgsboliger og tjenester i hjemmet. Dagens tilbud på Deset med døgnbemannede omsorgsboliger har kun fungert under et år. Å skulle endre dette midlertidig ved å flytte brukerne til sykehjemmet på Rena anser vi for en svært dårlig løsning. Man bør avvente konklusjonene i prosjekt «Fremoverlent sammen» slik at man får etablert permanente løsninger.

Tiltak 17:

Prosjektet «Familiens Hus» utarbeides av Hovedutvalg for Oppvekst og kultur. Det er lagt inn besparelser i økonomiplanperioden for helsesektoren, som HUHO ikke pr i dag har forutsetninger til å mene noe om.

Tiltak 18:

Det er lagt inn besparelser i økonomiplanperioden på ca 3 mill hvert år i 2025 og 2026 relatert til prosjekt «Fremoverlent sammen». HUHO har ikke grunnlag i dag for å mene noe om disse innsparingstiltakene.

Tiltak 20:

Området psykisk helse bør skånes for reduksjon i 20 % stilling tilsvarende kr 150.000. Dette vil iflg kommunedirektøren innebære dårlige tilbud og ventetid for en pasientgruppe som må prioriteres.

Tiltak 21:

Kommunedirektøren har lagt inn kr 804.000 i besparelse hvert år ved økt nærvær på 1 %. Korttidsfraværet i sektoren er høyt – og det er gledelig at sektoren har tatt tak i dette. I tillegg får vi opplysninger om at fraværstatistikken som presenteres ikke er komplett, idet fravær i helg og høytidsdager ikke registreres. Dette innebærer at fraværet er høyere enn det som er publisert. Vi mener derfor at kommunedirektørens anslag er svært forsiktig – og at det her er betydelige beløp å spare utover de foreslåtte kr 804.000.

Øvrige kommentarer:

Budsjettdokumentet har også i 2023 lite med målformuleringer. Mål for sektoren under pkt 10.4.4 bør defineres nærmere slik at de blir mer forståelige.

Det ble stemt over punktene enkeltvis og følgende vedtak ble fattet:

Tiltak 16:

VEDTAK: Arbeiderpartiets forslag ble vedtatt med 4 mot en 1 stemme. Forslaget fikk tilslutning av Ingrid Sløgedal, Arne Hansen, Willy Olsen og Fredrik Sandviken. Anndrine Lund stemte mot.

Tiltak 17

VEDTAK: Enstemmig

Tiltak 18

VEDTAK: Enstemmig

Tiltak 20

VEDTAK: Enstemmig

Tiltak 21

VEDTAK: Enstemmig

Øvrige kommentarer

VEDTAK: Enstemmig

Vedtak i Hovedutvalg for helse og omsorg 15.11.2022:

Tiltak 16:

Prosjektet «Fremoverlent sammen» skal i 2023 blant annet se på hvordan tjenestene våre skal innrettes frem mot 2040. Dette innebærer både sykehjems plasser, omsorgsboliger og tjenester i hjemmet. Dagens tilbud på Deset med døgnbemannede omsorgsboliger har kun fungert under et år. Å skulle endre dette midlertidig ved å flytte brukerne til sykehjemmet på Rena anser vi for en svært dårlig løsning. Man bør avvente konklusjonene i prosjekt «Fremoverlent sammen» slik at man får etablert permanente løsninger.

Tiltak 17:

Prosjektet «Familiens Hus» utarbeides av Hovedutvalg for Oppvekst og kultur. Det er lagt inn besparelser i økonomiplanperioden for helsesektoren, som HUHO ikke pr i dag har forutsetninger til å mene noe om.

Tiltak 18:

Det er lagt inn besparelser i økonomiplanperioden på ca 3 mill hvert år i 2025 og 2026 relatert til prosjekt «Fremoverlent sammen». HUHO har ikke grunnlag i dag for å mene noe om disse innsparingstiltakene.

Tiltak 20:

Området psykisk helse bør skånes for reduksjon i 20 % stilling tilsvarende kr 150.000. Dette vil iflg kommunedirektøren innebære dårlige tilbud og ventetid for en pasientgruppe som må prioriteres.

Tiltak 21:

Kommunedirektøren har lagt inn kr 804.000 i besparelse hvert år ved økt nærvær på 1 %. Korttidsfraværet i sektoren er høyt – og det er gledelig at sektoren har tatt tak i dette. I tillegg får vi opplysninger om at fraværstatistikken som presenteres ikke er komplett, idet fravær i helg og høytidsdager ikke registreres. Dette innebærer at fraværet er høyere enn det som er publisert. Vi mener derfor at kommunedirektørens anslag er svært forsiktig – og at det her er betydelige beløp å spare utover de foreslåtte kr 804.000.

Øvrige kommentarer:

Budsjettdokumentet har også i 2023 lite med målformuleringer. Mål for sektoren under pkt 10.4.4 bør defineres nærmere slik at de blir mer forståelige.

Hovedutvalg for oppvekst og kulturs behandling i møte 17.11.2022:

Innspill til økonomiplanen fra Hovedutvalget for kultur og oppvekst:

Hovedutvalget har følende kommentarer til kommunedirektørens forslag til økonomiplan.

Hovedutvalget har fokusert på tiltak som omfatter kultur og oppvekst.

Dans-drama

Hovedutvalget stiller seg noe negativt til forslag til tiltaket om reduksjon av tiltak: nr. 30, reduksjon i kulturskoletilbudet- dans og drama. Utvalget er informert om at det er ca. 40 barn/unge på venteliste i dans. Kulturskolen har svært få ressurser til disposisjon og en ytterligere reduksjon ved ikke å tilsette lærer i dans/drama vil hindre at mange barn og unge ikke får tilbud i noe som det viser seg å være stor interesse for.

Når det gjelder de konkrete tiltak som er foreslått for oppvekst så stiller utvalget seg bak følgende forslag:

6. Fjerne funksjonen som web-ansvarlig ved Åmot barne- og ungdomsskole.
7. Nedleggelse av kommunal barnehage. (under utredning av hovedutvalget)
9. Reduksjon av en lærerstilling ved Åmot barne- og ungdomsskolen.
10. Reduksjon av turer/ekskursjoner.
12. Redusere en avdelingslederstilling med 50% ved Åmot barne- og ungdomsskole.

Alternativt tiltak, koordinator for trivselsledere

Hovedutvalget har også merket seg forslag nr. 36, fjerne funksjonen som koordinator for trivselsledere, under alternative omstillingstiltak. Hovedutvalget stiller seg bak forslaget om å fjerne funksjonen som koordinator.

Følgende forslag må utredes videre før endelig vedtak fattes:

8. Nedleggelse av skoledelen ved Osen oppvekstsenter.

Hovedutvalget er klar over at forslaget om nedleggelse ikke kan bli vedtatt i kommunestyrets

budsjettmøte. Dette er en sak som har store konsekvenser, både for elever og ansatte og må grundig utredes før endelig vedtak fattes.

11. Reduksjon av svømmeopplæringen ved Åmot barne- og ungdomsskole
Hovedutvalget er svært skeptiske til et slikt forslag. Svømmeopplæringen er svært viktig for å sikre at alle elever lærer å svømme. Utvalget mener en må se på hvordan man best mulig kan bedrive opplæringen for å sikre at de som trenger ekstra opplæring får dette. Å kunne svømme og bedrive livredning er grunnleggende viktig og hovedutvalget mener at forslag til reduksjon av svømmeopplæringen vil redusere for at elevene får den opplæringen de bør ha.

13. Redusere åpningstid i barnehagen ved Osen oppvekstsenter
Hovedutvalget mener dette tiltaket må ses i sammenheng med utredning av en eventuell nedleggelse av skoledelen i oppvekstsenteret. Det er viktig å få konkretisert hva eventuelt redusert åpningstid vil få for foreldrene som har barn i barnehagen. Dette må utredes videre for å få et best mulig grunnlag for et eventuelt vedtak om reduksjon av åpningstiden.

14. Sommerstengte barnehager
Hovedutvalget er tydelige på at, dersom barnehagene blir sommerstengte i tre uker, så må det ses på alternative muligheter for de familiene som trenger tilbudet og som ikke har et nettverk rundt seg til hjelp.

15. Stenge kantinen på ungdomstrinnet
Hovedutvalget stiller seg ikke bak dette forslaget. Kantina er viktig for alle elever på ungdomstrinnet og særlig viktig for elever med ekstra behov. Dette er et tiltak utvalget mener vil kunne ha en stor negativ effekt for miljøet ved skolen.

Vedtak i Hovedutvalg for oppvekst og kultur 17.11.2022:

Innspill til økonomiplanen fra Hovedutvalget for kultur og oppvekst:

Hovedutvalget har følede kommentarer til kommunedirektørens forslag til økonomiplan.

Hovedutvalget har fokusert på tiltak som omfatter kultur og oppvekst.

Dans-drama

Hovedutvalget stiller seg noe negativt til forslag til tiltaket om reduksjon av tiltak: nr. 30, reduksjon i kulturskoletilbudet- dans og drama. Utvalget er informert om at det er ca. 40 barn/unge på venteliste i dans. Kulturskolen har svært få ressurser til disposisjon og en ytterligere reduksjon ved ikke å tilsette lærer i dans/drama vil hindre at mange barn og unge ikke får tilbud i noe som det viser seg å være stor interesse for.

Når det gjelder de konkrete tiltak som er foreslått for oppvekst så stiller utvalget seg bak følgende forslag:

6. Fjerne funksjonen som web-ansvarlig ved Åmot barne- og ungdomsskole.

7. Nedleggelse av kommunal barnehage. (under utredning av hovedutvalget)

9. Reduksjon av en lærerstilling ved Åmot barne- og ungdomsskolen.

10. Reduksjon av turer/ekskursjoner.

12. Redusere en avdelingslederstilling med 50% ved Åmot barne- og ungdomsskole.

Alternativt tiltak, koordinator for trivselsledere

Hovedutvalget har også merket seg forslag nr. 36, fjerne funksjonen som koordinator for trivselsledere, under alternative omstillingstiltak. Hovedutvalget stiller seg bak forslaget om å fjerne funksjonen som koordinator.

Følgende forslag må utredes videre før endelig vedtak fattes:

8. Nedleggelse av skoledelen ved Osen oppvekstsenter.

Hovedutvalget er klar over at forslaget om nedleggelse ikke kan bli vedtatt i kommunestyrets budsjettmøte. Dette er en sak som har store konsekvenser, både for elever og ansatte og må grundig utredes før endelig vedtak fattes.

11. Reduksjon av svømmeopplæringen ved Åmot barne- og ungdomsskole

Hovedutvalget er svært skeptiske til et slikt forslag. Svømmeopplæringen er svært viktig for å sikre at alle elever lærer å svømme. Utvalget mener en må se på hvordan man best mulig kan bedrive opplæringen for å sikre at de som trenger ekstra opplæring får dette. Å kunne svømme og bedrive livredning er grunnleggende viktig og hovedutvalget mener at forslag til reduksjon av svømmeopplæringen vil redusere for at elevene får den opplæringen de bør ha.

13. Redusere åpningstid i barnehagen ved Osen oppvekstsenter

Hovedutvalget mener dette tiltaket må ses i sammenheng med utredning av en eventuell nedleggelse av skoledelen i oppvekstsenteret. Det er viktig å få konkretisert hva eventuelt redusert åpningstid vil få for foreldrene som har barn i barnehagen. Dette må utredes videre for å få et best mulig grunnlag for et eventuelt vedtak om reduksjon av åpningstiden.

14. Sommerstengte barnehager

Hovedutvalget er tydelige på at, dersom barnehagene blir sommerstengte i tre uker, så må det ses på alternative muligheter for de familiene som trenger tilbudet og som ikke har et nettverk rundt seg til hjelp.

15. Stenge kantinen på ungdomstrinnet

Hovedutvalget stiller seg ikke bak dette forslaget. Kantina er viktig for alle elever på ungdomstrinnet og særlig viktig for elever med ekstra behov. Dette er et tiltak utvalget mener vil kunne ha en stor negativ effekt for miljøet ved skolen.

Hovedutvalg kommunalteknikk og arealplanleggings behandling i møte 17.11.2022:

Enstemmig vedtatt

Forslag til tilleggsvedtak fra SV:

Administrasjonen gis i oppdrag å utrede alternative fordelinger av funksjoner knyttet til eksisterende beredskapsbygg i Rena syd og Vingårdsveien 2, med sikte på en løsning som medfører lavest mulig låneopptak/investeringskostnad. Når forprosjekt for Vingårdsveien 2 er klart skal nevnte utredning ligge til grunn ved behandling av saken i kommunestyret.

Forslag til tilleggsvedtak fra SV: Enstemmig vedtatt

Vedtak i Hovedutvalg kommunalteknikk og arealplanlegging 17.11.2022:

De hovedprioritering og mål som ligger til grunn i kommuneplanens handlingsdel, og som er videreført i økonomiplan 2023-2026, vedtas som retningsgivende for kommunens ressursbruk og prioriteringer.

Driftsramme

1. Driftsbudsjettet for 2023 vedtas som vist i bevilgningsoversikt drift (1A) og sum bevilgninger drift (1B) slik de fremkommer i kapittel 2.8

2. Det opprettes en ny organisatorisk enhet fra 1.1.2023 – inkludering og bosetting. Enheten organiseres under Sektor for oppvekst. I vedlagte budsjett ligger rammene for denne virksomheten under Kommunedirektør og stab. Administrasjonen gis fullmakt til å flytte den økonomiske rammen til enheten fra Kommunedirektør og stab til Sektor for oppvekst.

3. Kommunedirektøren gis fullmakt til å foreta korrigeringer av korrekturmessig art i dokumentet

samt avstemme årsbudsjett 2023 for mindre tekniske korrigeringer.

Investeringsrammer

Investeringsbudsjettet for 2023 vedtas som vist i Bevilgningsoversikter investering (2A) og Bevilgningsoversikter investering (2B), slik de fremkommer i kapittel. 2.8.

Inntekts- og formuesskatt

For inntektsåret 2023 legges til grunn det maksimale skatteøret som Stortinget vedtar.

Eiendomsskatt

- For eiendomsskatteåret 2023 skal det skrives ut eiendomsskatt på faste eiendommer i hele kommunen, jfr. eiendomsskatteloven (esktl.) § 3 a.
- Skatt skrives ut på det særskilte skattegrunnlaget fra tidligere verk og bruk redusert med fem syvendedeler i 2023 (overgangsregel til esktl. §§ 3 og 4 første ledd første pkt.).
- Ved utskrivning av eiendomsskatt på boliger skal Skatteetatens formuesgrunnlag benyttes (esktl. § 8 C-1).
- Den alminnelige eiendomsskattesatsen for skatteåret 2023 settes til 7,0 promille (esktl. § 11 første ledd). Skattesats på det særskilte skattegrunnlaget settes til 7,0 promille.
- Skattesats for boligeiendommer og fritidseiendommer settes til 4,0 promille (esktl. §§ 11 første ledd og 12 bokstav a).
- Eiendomsskatten blir skrevet ut fleksibelt med 1, 3, 6 eller 12 terminer (esktl. § 25 første ledd).

Låneopptak

- Åmot kommune tar opp inntil kr. 19 845 000,- i lån til finansiering av investeringer jf. Kommunelovens § 15-15 første ledd.
- Åmot kommune tar opp kr 3 000 000,- i lån til videre utlån (startlån)

Avgifter, gebyrer og egenbetalingsordninger

1. Gebyrer, avgifter og brukerbetalinger fastsettes ut fra de til enhver tid gjeldende lover, forskrifter og retningslinjer. Betalingssatsene for kommunale tjenester i 2023 fastsettes i henhold til vedlagte gebyrregulativ i Åmot kommune.
2. Dersom gebyr eller brukerbetaling ikke er fastsatt i vedlegg kan prisen reguleres med inntil konsumprisindeksens totalindeks på 6,9 %.
3. Selvkostgraden er 100 % for alle gebyrområder innen vann, avløp, renovasjon, septikrenovasjon, slam-behandlingsanlegg, skolefritidsordningen, byggesaker, private planer oppmåling og eierseksjonering.

Ubrukte investeringsmidler

Ubrukte investeringsmidler fra 2022 vedtas overført for bruk i 2023 for enkelte vedtatte, igangsatte og ikke igangsatte prosjekter.

Administrasjonen gis i oppdrag å utrede alternative fordelinger av funksjoner knyttet til eksisterende beredskapsbygg i Rena syd og Vingårdsveien 2, med sikte på en løsning som medfører lavest mulig låneopptak/investeringskostnad. Når forprosjekt for Vingårdsveien 2 er klart skal nevnte utredning ligge til grunn ved behandling av saken i kommunestyret.

Hovedutvalget for landbruk og utmarks behandling i møte 16.11.2022:

Hovedutvalget for landbruk og utmark har følgende uttalelse til budsjett 2023:

Tiltak nr. 30: HULU mener at vi bør unngå kutt i tilbudet på dans og drama i kulturskolen. Dette med bakgrunn i de store totale kuttforslagene for barn og unge (jfr. oppvekst). Hovedutvalget oppfordrer kultur til å finne alternative innsparinger innen egen sektor, alternativt søke andre finansieringskilder.

Tiltak nr. 28: Reduksjon i ingeniørstilling bygg. Stor usikkerhet knyttet til dette. HULU ber om at det i forkant av evt. kutt, sikres at forutsetningene i kuttforslaget oppfylles/gjennomføres.

Tiltak nr. 33: Strømsparing. HULU oppfordrer ALLE ansatte til å endre rutiner, slik at tiltaket får effekt.

Vedtak i Hovedutvalget for landbruk og utmark 16.11.2022:

Hovedutvalg for landbruk og utmark har følgende uttalelse til budsjett 2023:

Tiltak nr. 30: HULU mener at vi bør unngå kutt i tilbudet på dans og drama i kulturskolen. Dette med bakgrunn i de store totale kuttforslagene for barn og unge (jfr. oppvekst). Hovedutvalget oppfordrer kultur til å finne alternative innsparinger innen egen sektor, alternativt søke andre finansieringskilder.

Tiltak nr. 28: Reduksjon i ingeniørstilling bygg. Stor usikkerhet knyttet til dette. HULU ber om at det i forkant av evt. kutt, sikres at forutsetningene i kuttforslaget oppfylles/gjennomføres.

Tiltak nr. 33: Strømsparing. HULU oppfordrer ALLE ansatte til å endre rutiner, slik at tiltaket får effekt.

Rådet for personer med nedsatt funksjonsevnes behandling i møte 22.11.2022:

Uttalelse til kommunens budsjettforslag 2023 fra rådet for personer med funksjonsnedsettelse i Åmot:

Oppvekst:

Tiltak 8: Reduksjon av en lærerstilling mener rådet vil føre til at elever ikke vil få opplæringstilbudet de har krav på.

Tiltak 10: Nobel og Birken-prosjektene er gode tilbud til ungdom som skaper samhold, glede og god arbeidserfaring. Tilbudet ønsker rådet å opprettholde.

Tiltak 11: Rådet mener at en reduksjon på 15 % til svømmeopplæring gir ikke det opplæringstilbudet barna har krav på.

Tiltak 15: Stenge kantinen på u-trinnet. Kantinen er både et helsefremmende og læringsbasert tiltak for ungdom. Tilbudet ønsker rådet å opprettholde.

Tiltak 37: Det er fokus på tidlig innsats og da bør en lesepedagog arbeide på småtrinnet.

Helse:

Tiltak 20: Rådet ønsker å opprettholde en 100 % stilling innen psykisk helse. Samfunnet viser at behovet ikke blir mindre med årene. Premissene for budsjettet er tidlig innsats. Det er billigere for kommunen å være i forkant enn å slukke branner.

Tiltak 16: Prosjektet «Fremoverlent sammen» skal i 2023 bl.a. se på hvordan tjenestene innen helse skal innrettes frem mot 2040. Dette innebærer alle tjenester innen eldreomsorg. Rådet mener at man bør opprettholde Desettunet, til det blir etablert andre permanente løsninger.

Samfunn:

Vedtak i Rådet for personer med nedsatt funksjonsevne 22.11.2022:

Uttalelse til kommunens budsjettforslag 2023 fra rådet for personer med funksjonsnedsettelse i Åmot:

Oppvekst:

Tiltak 8: Reduksjon av en lærerstilling mener rådet vil føre til at elever ikke vil få opplæringstilbudet de har krav på.

Tiltak 10: Nobel og Birken-prosjektene er gode tilbud til ungdom som skaper samhold, glede

og god arbeidserfaring. Tilbudet ønsker rådet å opprettholde.

Tiltak 11: Rådet mener at en reduksjon på 15 % til svømmeopplæring gir ikke det opplæringstilbudet barna har krav på.

Tiltak 15: Stenge kantinen på u-trinnet. Kantinen er både et helsefremmende og læringsbasert tiltak for ungdom. Tilbudet ønsker rådet å opprettholde.

Tiltak 37: Det er fokus på tidlig innsats og da bør en lesepedagog arbeide på småtrinnet.

Helse:

Tiltak 20: Rådet ønsker å opprettholde en 100 % stilling innen psykisk helse. Samfunnet viser at behovet ikke blir mindre med årene. Premissene for budsjettet er tidlig innsats. Det er billigere for kommunen å være i forkant enn å slukke branner.

Tiltak 16: Prosjektet «Fremoverlent sammen» skal i 2023 bl.a. se på hvordan tjenestene innen helse skal innrettes frem mot 2040. Dette innebærer alle tjenester innen eldreomsorg. Rådet mener at man bør opprettholde Desettunet, til det blir etablert andre permanente løsninger.

Samfunn:

Formannskapetets behandling i møte 23.11.2022:

14.30 Halvor Dahle Meland, Sp har fått innvilget permisjon, Morten Kolbjørnsen Frp kommer inn.

Tilleggs forslag fra AP, H, Sp og FrP:

Budsjettet vedtas som fremlagt, med unntak av følgende punkter:

- Tiltak 8 (Osen oppvekstsenter) velges ikke.
- Tiltak 10 (Birken/Nobel og Hvite busser) velges ikke.
- Tiltak 11 (reduksjon i svømmetimer) velges ikke.
- Tiltak 13 (Osen Oppvekstsenter, åpningstider) velges ikke.
- Tiltak 14 (sommerstengte barnehager) velges ikke.
- Tiltak 15 (kantinedrift ÅBUS) velges ikke.
- Tiltak 16 (nedleggelse av Desettunet) velges ikke.
- Tiltak 30 (kulturskole) velges ikke.

Inntekter

- Tiltak 21 (økt nærvær helse) endres fra 1 % til 2 %.
- Tiltak 26 (kommuneskogen) – kommunedirektøren kommer tilbake med egen sak på salg av kommuneskogen før gjennomført hogst.
- Tiltak 33 (strømsparing) – Vi forutsetter større energibesparing. Det forutsettes en redusert utgift på minst 400.000 kroner.
- Tiltak 34 (innkjøp) – Gjennomføres.
- Nytt tiltak: Det skal budsjetteres med 100 nye innbyggere i løpet av 2023, spesielt rettet mot studenter og Forsvarsansatte.
- Nytt tiltak: Legges forutsetning om lavere sykefravær i hele organisasjonen som følge av «Fremoverlent sammen» med 1 %.
- Nytt tiltak: Det forutsettes besparelser på økt digitalisering.
- Nytt tiltak: Salg av kommunal eiendom skal gjennomføres.

Kommunedirektøren skal frem til kommunestyrets behandling beregne de innsparingstiltakene som er valgt. Kommunedirektøren skal videre fremme nye forslag til innsparinger som kan være aktuelle så raskt som mulig og senest innen en uke før kommunestyrets behandling.

Avstemming innstillingen til kommunedirektøren med tilleggsforslaget for formannskapet: enstemmig vedtatt.

Vedtak i Formannskapet 23.11.2022:

De hovedprioritering og mål som ligger til grunn i kommuneplanens handlingsdel, og som er videreført i økonomiplan 2023-2026, vedtas som retningsgivende for kommunens ressursbruk og prioriteringer.

Driftsramme

1. Driftsbudsjettet for 2023 vedtas som vist i bevilgningsoversikt drift (1A) og sum bevilgninger drift (1B) slik de fremkommer i kapittel 2.8

2. Det opprettes en ny organisatorisk enhet fra 1.1.2023 – inkludering og bosetting. Enheten organiseres under Sektor for oppvekst. I vedlagte budsjett ligger rammene for denne virksomheten under Kommunedirektør og stab. Administrasjonen gis fullmakt til å flytte den økonomiske rammen til enheten fra Kommunedirektør og stab til Sektor for oppvekst.

3. Kommunedirektøren gis fullmakt til å foreta korrigeringer av korrekturmessig art i dokumentet samt avstemme årsbudsjett 2023 for mindre tekniske korrigeringer.

Investeringsrammer

Investeringsbudsjettet for 2023 vedtas som vist i Bevilgningsoversikter investering (2A) og Bevilgningsoversikter investering (2B), slik de fremkommer i kapittel. 2.8.

Inntekts- og formuesskatt

For inntektsåret 2023 legges til grunn det maksimale skatteøret som Stortinget vedtar.

Eiendomsskatt

- For eiendomsskatteåret 2023 skal det skrives ut eiendomsskatt på faste eiendommer i hele kommunen, jfr. eiendomsskatteloven (esktl.) § 3 a.
- Skatt skrives ut på det særskilte skattegrunnlaget fra tidligere verk og bruk redusert med fem syvendedeler i 2023 (overgangsregel til esktl. §§ 3 og 4 første ledd første pkt.).
- Ved utskrivning av eiendomsskatt på boliger skal Skatteetatens formuesgrunnlag benyttes (esktl. § 8 C-1).
- Den alminnelige eiendomsskattesatsen for skatteåret 2023 settes til 7,0 promille (esktl. § 11 første ledd). Skattesats på det særskilte skattegrunnlaget settes til 7,0 promille.
- Skattesats for boligeiendommer og fritidseiendommer settes til 4,0 promille (esktl. §§ 11 første ledd og 12 bokstav a).
- Eiendomsskatten blir skrevet ut fleksibelt med 1, 3, 6 eller 12 terminer (esktl. § 25 første ledd).

Låneopptak

• Åmot kommune tar opp inntil kr. 19 845 000,- i lån til finansiering av investeringer jf. Kommunelovens § 15-15 første ledd.

• Åmot kommune tar opp kr 3 000 000,- i lån til videre utlån (startlån)

Avgifter, gebyrer og egenbetalingsordninger

1. Gebyrer, avgifter og brukerbetalinger fastsettes ut fra de til enhver tid gjeldende lover, forskrifter og retningslinjer. Betalingssatsene for kommunale tjenester i 2023 fastsettes i henhold til vedlagte gebyrregulativ i Åmot kommune.

2. Dersom gebyr eller brukerbetaling ikke er fastsatt i vedlegg kan prisen reguleres med inntil konsumprisindeksens totalindeks på 6,9 %.

3. Selvkostgraden er 100 % for alle gebyrområder innen vann, avløp, renovasjon, septikrenovasjon, slam-behandlingsanlegg, skolefritidsordningen, byggesaker, private planer oppmåling og eierseksjonering.

Ubrukte investeringsmidler

Ubrukte investeringsmidler fra 2022 vedtas overført for bruk i 2023 for enkelte vedtatte, igangsatte og ikke igangsatte prosjekter.

Budsjettet vedtas som fremlagt, med unntak av følgende punkter:

- Tiltak 8 (Osen oppvekstsenter) velges ikke.
- Tiltak 10 (Birken/Nobel og Hvite busser) velges ikke.
- Tiltak 11 (reduksjon i svømmetimer) velges ikke.
- Tiltak 13 (Osen Oppvekstsenter, åpningstider) velges ikke.
- Tiltak 14 (sommerstengte barnehager) velges ikke.
- Tiltak 15 (kantinedrift ÅBUS) velges ikke.
- Tiltak 16 (nedleggelse av Desettunet) velges ikke.
- Tiltak 30 (kulturskole) velges ikke.

Inntekter

- Tiltak 21 (økt nærvær helse) endres fra 1 % til 2 %.
- Tiltak 26 (kommuneskogen) – kommunedirektøren kommer tilbake med egen sak på salg av kommuneskogen før gjennomført hogst.
- Tiltak 33 (strømsparing) – Vi forutsetter større energibesparing. Det forutsettes en redusert utgift på minst 400.000 kroner.
- Tiltak 34 (innkjøp) – Gjennomføres.
- Nytt tiltak: Det skal budsjetteres med 100 nye innbyggere i løpet av 2023, spesielt rettet mot studenter og Forsvarsansatte.
- Nytt tiltak: Legges forutsetning om lavere sykefravær i hele organisasjonen som følge av «Fremoverlent sammen» med 1 %.
- Nytt tiltak: Det forutsettes besparelser på økt digitalisering.
- Nytt tiltak: Salg av kommunal eiendom skal gjennomføres.

Kommunedirektøren skal frem til kommunestyrets behandling beregne de innsparingstiltakene som er valgt. Kommunedirektøren skal videre fremme nye forslag til innsparinger som kan være aktuelle så raskt som mulig og senest innen en uke før kommunestyrets behandling.

Bakgrunn

I henhold til kommuneloven kapittel 14 økonomiforvaltning er det utarbeidet økonomiplan 2023-2026 og årsbudsjett for 2023.

Kommuneloven krever at økonomiplanen og årsbudsjettet skal vise hvordan kommunestyrets langsiktige utfordringer, mål og strategier i kommunale planer skal følges opp. Økonomiplan og årsbudsjett skal også vise kommunestyrets bevilgninger og de målene og prinsippene økonomiplanen og årsbudsjettet bygger på.

Økonomiplan og årsbudsjett skal settes opp i balanse og være realistiske, fullstendige og oversiktlige. Balansekravet innebærer at budsjetterte inntekter minst må dekke budsjetterte utgifter. Realismekravet innebærer at budsjettet skal bygge på realistiske anslag over inntekter og utgifter. Begge kravene må være oppfylt for hvert enkelt budsjettår i økonomiplanperioden.

Statsforvalteren, som statlig tilsynsmyndighet, skal påse at kravene er oppfylt. Dersom budsjettet ikke oppfylder kravene kan statsforvalteren returnere budsjettet til kommunestyret med krav om at budsjettet behandles på nytt.

Årsbudsjettet er bindende for kommunestyret og underordnede organer.

Vurdering

Driftsbudsjettet

Kommunens økonomi er i ubalanse. Driften koster mer enn inntektene kan dekke, og det er derfor foreslått omstillingstiltak som ved utgangen av økonomiplanperioden utgjør totalt 30,1 mill. kr. Foreslåtte tiltak fremgår av vedlagte økonomiplan 2023-2026 – årsbudsjett 2023, kapittel 7.

Tabellen nedenfor viser netto driftsresultat med videreføring av dagens drift, nye behov og omstillingstiltak og netto driftsresultat etter tiltak:

	2023	2024	2025	2026
Netto driftsresultat før tiltak	28 107	15 487	17 267	20 240
Nye behov	610	340	927	927
Renter og avdrag fremtidige låneopptak	1 235	2 342	3 034	3 219
Omstillingstiltak	-14 513	-25 225	-30 097	-30 097
Netto driftsresultat	15 439	-7 056	-8 868	-5 710
Finansiert med bundne fond	-6 353	-3 103	-2 653	-2 653
Overført til investering	1 200	1 200	1 200	1 200
Bruk (-)/avsetning (+) disposisjonsfond	-10 286	8 959	10 321	7 163

Årsbudsjettet for 2023 er ikke i balanse uten bruk av disposisjonsfond på 10,286 mill. kr. Fra 2024 er det budsjettet med positive netto driftsresultat.

Netto driftsresultat fra 2024 er tilstrekkelige til å oppfylle kommunestyrets vedtatte handlingsregel om at netto driftsresultat minst skal utgjøre 1,75 % av kommunens brutto inntekter. Positive netto driftsresultat avsettes til disposisjonsfond og medfører at kommunens disposisjonsfond ved utgangen av 2026 vil utgjøre 59,618 mill. kr.

Omstillingstiltakene som er foreslått skal sikre bedre balanse mellom inntekter og utgifter på varig basis, samtidig som stabilitet i tjenestene overfor innbyggere og næringsliv skal ivaretas. Det har vært fokus på å tilpasse driften til de endringer vi ser i befolkningsutvikling og befolkningssammensetning. Tilgangen til kvalifisert personell vil bli dårligere, og det er viktig å tilpasse driften slik at vi er i stand til å sikre og rekruttere tilstrekkelig fagkompetanse fremover.

Kommunedirektøren mener tiltakene som er foreslått ikke bare har økonomisk effekt, men at det er gode, langsiktige omstillinger som også faglig bidrar til at kommunen er bedre rustet til å møte fremtidige utfordringer.

Investeringsbudsjettet

I en situasjon med relativt høy lånegjeld og høye rentekostnader, er kun de mest nødvendige investeringer prioritert i økonomiplanen. Begrenset omfang av investeringer medfører at låneopptak gjennom planperioden er lavere enn betalte avdrag. Innen utgangen av økonomiplanperioden oppnås dermed kommunestyrets vedtatte handlingsregel om at

kommunens lånegjeld til egne investeringer ikke skal overstige 70 % av kommunens brutto driftsinntekter.

Det pågår et forprosjekt knyttet til investering i nytt beredskapssenter. Beredskapssenteret er ikke innarbeidet økonomiplanen. Når forprosjektet er ferdigstilt blir denne investeringen fremmet i egen politisk sak.

Konklusjon

Kommunedirektøren mener det budsjettforslaget som nå foreligger er realistisk. Budsjettet gir lite rom for å trekke ut foreslåtte omstillingstiltak uten at det samtidig legges inn andre tiltak som kompenserer for den økonomiske virkningen av de tiltak som tas ut.

Økonomiplan 2023-2026 og årsbudsjett for 2023 vedtas i samsvar med kommunedirektørens forslag til innstilling.